

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
1 évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felelős szerkesztő
BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Szent-István-tér 1.
Egyes számok kaphatók: a dohánytözsdekben.

Durvaság.

Sohsem felejttem el-életemben.

Tíz-tizenkét éves kis diák lehettem, mikor egy alkalommal egészen véletlenül két hordár verekedésének voltam szemtanúja. Az emberi durvaságnak csunyább példájára nem emlékszem. A gyengébb már a földön hevert tehetetlenül s irtalomért könyörgött, de a győztes nem tágitott. Csizmája patkós sarkával rugdalta szerencsétlen ellenfele arcát, fejét, melyet már akkor egészen elborított a vér; közben káromkodott úgy, ahogy csak egy megvadult ember képes. Nem tudtam tovább nézni, eloldalgotam.

Hanem az eset emléke megmaradt s felujul lelkemben, valahányszor durvaságot látok.

És sajnos, ebben nem egyszer van részem Székesfehérvárott, főleg újabb időben.

Nem tettelességet értek.

Van szellemi durvaság is s ez az, mely — nem tudom mi okból — de nálunk napról-napra jobban elharapózik. Alig van hét, hogy egyik-másik helyi lapban meg nem jelenne egy-egy közlemény, melyért „nem vállal felelősséget a szerkesztő,” amelynek szerzője vagy szerzői valóságos szellemi csizmasarokkal mennek neki felebarátjuknak. Rendesen nem argu-

mentálnak, nem bizonyítanak, de a büntető törvénykönyv idevágó paragrafusainak gondos figyelembevételével olyan mázsás gorbomaságokat vagdosnak embertársuk fejéhez, hogy — hogyan is mondjam? — egy hordártól is sok volna. Mintha csak az volna a nyilatkozóknak egyedüli céljuk, hogy az olvasóközönség legkevésbé intelligens részéből kiválassák a nagyon is kétes értékű elismerést, hogy: „no ez ugyan megadta neki!”

Erjen valakit a legkisebb sértés (akár rosszakaratú, akár egészen jóhiszemű helyről), ez a sértés a nekivadult sérteltben rögtön köbhatványra emelkedik s szinte látom, mint borítja el a vér az illető agyvelejét, mely aztán már nem tud értelmesen gondolkodni.

Hogy szigorúan tárgyilagos alapon maradjak, veszek egy költött esetet. X lapban — esetleg téves információ alapján — megjelen egy közlemény, melyben arról van szó, hogy N. korcsmáros vizes bort mér. Mérget vehetünk rá, hogy másnap a másik lapban a megvadult korcsmáros nem azt feleli, hogy *a híresztelés alap-talan, hogy ő becsületes ember*, hanem, hogy a közlemény szerzője, esetleg maga a szerkesztő egy *alaváló, himpellér, banditajelölt* stb. Pedig gondolom, értelmes újságolvasónak százszor jobban imponál a komoly, higgadt hangon elmondott *igazság*,

mint a másokat kiméretlenül rugdosó *sáros csizma*. Hisz a közmondás is azt tartja, hogy aki hárgszik, annak nincs igaza.

Távolról sem óhajtók olyannak feltűnni, mint aki pro domo beszél, azért csak nagyon futólag érintem azt a *komoly ember előtt méltán feltűnő körülményt*, hogy a sajtóban megjelenő legdurvább sértések éle száz eset közül kilencvenben *papok vagy általában olyan egyének ellen irányul, kiknek részéről akár állásuk, akár koruk vagy lelkiületük folytán a tettelesség vagy ugynevezett lovagias számonkérés eleve ki van zárva*.

Szégyenszemre bár, de megvallom, hogy a durvaságnak oly elsomorító példáival, mint Székesfehérvárott, talán egy város sajtójában sem találkozunk. A Népszava stílusa erős, kiméretlen, a szociáldemokrácia valóságos *vaskos frazeológiát* teremtett a magyar hírlapirodalomban, de annyi alparit ez a lap sem produkál heteké át sem, mint egy-egy fehérvári hírlapi nyilatkozat.

Többször hallok a szinte unalomig ismételt vádat, hogy a *katholikus* sajtó durva. Hogy igaza tudatában néha erős hangot használ, melyet itt-ott a jogos keserűség is élesít: megengedem, hiszen tompa fakével nem lehet a vetőmag alá a földet felszántani. De hogy az egész magyar katolikus sajtó egy egész éven át nem

Claudine.

— A Fejérmegyei Napló tárcája. —

Tavaly Jacobus barátommal Szavójában csavarogtunk. Iszákka háúnkon, turista-kamálisban hajnal óta másztunk fölfelé a Chère-hegy gyalog-ösvényén és havasi kökőrcsint kerestünk. Komoly botanikus könyvek ugyanis biztosítottak, hogy ez a karéjoslevelű, pirosvirágú becses növény, a mely különben csak kétezer méternyi magasságban, jégmezők közelében virít, kivételképen ezen az ezerméteres hegyen is található.

Ez a Chère-hegy gesztenye-erdővel, hangaligeteivel, lomboktól övezett réjzeivel s a bokrok közül ki kiűtő, fehér ciklopi-sziklaival a tájkevelőket elbájolná. Csakhogy ama hírneves Kréta-sziget labirintusa semmi a szétbonthatatlan szövevényű gyalogutakhoz képest, melyek a hegyet behálózzák. Gyönyörűen megjárja velük az ember; a hányszor újabb ösvényre bukkanunk, annyiszor kitérít a helyes irányból. Délután három óra tájt kökőrcsint még nem találtunk, de annál rendesebben eltévedtünk. A nap szinte pörkölő alá a bokrokra. Egy újabb humorisztikus hajlamú ösvény csavarodásait követtük a sziklakörül, a mely szeszélyes kanyargások után épen

oda vitt vissza, ahol első ízben ráléptünk. Jacobusról csorgott a verejték és rengeteg szomjúságról panaszkodott. Időnkint homlokát törülgette, száraz szájpadalesához csettintette nyelvét és szidta a természetűdősokat, a kiket hazug csalóknak nevezett. Jacobus spirítiszta volt, a kiből ha az „állat” elfáradt, a lélek abban talált kárpótlást, hogy a század pozitívista tendenciáit becsmérelte.

Ime, a híres botanikusok! dühöngött. Valamelyikük hallotta egy öregasszonytól, hogy a Chéren van havasi kökőrcsin; aztán a helyett, hogy meggyőződnek róla, beleijsa fizikai közé. Utána a többi siet ugyanezt a szamárságot szintén följegyezni. Egy se látta közülök a nemesbéli virágot... És ezt a világcsalást tényekre alapított tudományos kutatásnak merik nevezni! Skandalum! Es ilyen emberek merik a szellemek tanát agyremnek nevezni!

Továbbiakban aztán heves vitaközösbe merültünk, melynek végeredményeképen konstatáltuk, hogy majd meghalunk a szomjúságtól s hogy azalatt ugyanazon gyalázatos ösvényt kerülgettük meg újra.

Egy órai haladás és folytonos ereszkedés után végre, midőn egy sziklafalra felkapaszkod-

tunk, alattunk sűrű diófák lombjai közt egy kis, falu barna háztetőjét pillantottuk meg. Szó nélkül uert vitaközű kedvünk rég elment és csukott szájjal, görbe háttal ballagtunk előre, egyenesen a házak felé siettünk toronyirányában s beléptünk a falu egyetlen, ütött-kopott, csatakos, sáros utcájába.

A falu, vagyis inkább majortelep, elhagyottnak, álmosnak látszik. Minden lakója kint lehetett a földiken, korcsmát nem találtunk. Kutatásunk közben egy lejtős, diófákkal szegett rét szélehez érkeztünk, melynek tulsó sarkában egy mult századból maradt, elég kényelmesnek látszó uriház vadszöllővel futtatott homlokfalát pillantottuk meg, melynek tetőterese fából faragott, erkélyes oszlopos szabad folyosót takart.

— Jóképű házascska, mormogott Jacobus. Bezörgessünk?

Kopogtattunk, eleinte szerényen, majd erősebben. Néhány perc múlva az emelet folyosója alatt felhuztak egy függőnyt s a kuszó vadszöllő zöld keretében fiatal női fej hajolt ki az ablakon; kedves barna arc, szép kék szemekkel s utána tiszta, kellemes csengésű hangon kérdezte, mit keresünk!

— Szeretnők kéremalásan tudni, szót Jacobus megemelve kalapját, hogy hol vagyunk s van-e a közelben korcsma?

SÖVEGJÁRTÓ JÁNOSNÉ
VASZON, ASZTALNEMŰ ÉS ÁGYNEMŰEK ÁRUHÁZA SZÉKESFEHÉRVÁR,
— BARÁTOK ÉPÜLETE, AZELŐTT ÖZV. HANEL ANTALNÉ-FÉLE ÜZLETHELYISÉG. —

Mai lapunk 4 oldal.

FJNb00000101

— **A városok polgármestereinek országgyűlése** okt. 26-án országos gyűlést tart Budapesten. Ezen gyűlésen fogják tárgyalni az államtól az 1909. évi költségvetésbe a városok részére felvett 2 millió korona felosztásának módjait.

— **A fejérmegyei községek kedvezményes vetőmagért.** A fömvelésügyi miniszter 150.000 korona értékű vetőmagot hajlandó kölcsönözni a vármegye községeinek, ha a 150.000 koronáért szavatosságot vállal a vármegye. — Eddig a következő községek jelentkeztek, hogy a vetőmagra igényt tartanak: Nagyláng, Adony, Polgárdi, Urhida, Seregélyes, Igar, Vajta, Sárkeresztúr, Dunapentele, Bodmér, Szász, Iszkaszentgyörgy, Csósz, Aba, Feicsut, Kálóz, Sukoró, Tász, Soponya, Sárosd, Pázmánd, Szászhalombatta, Gárdony, Nagylók, Falubattyán.

— **Katonás nevelés.** Apponyi Albert gróf rendeletet adott ki, mely szerint az összes középiskolákban katonai kiképzésben részesüljenek a tanulók már a szeptemberben megnyitott tanévben. A most megkezdődő tanévtől kezdve tehát mindegyik középiskolába bevonul a katonai kiképzés is.

VITA
SÓSKÚT FORRÁS VASMEGYE

ALKALIKUS NATRON-LITHIONOS GYÓGYVIZ

Orvosilag ajánlva: húgysavas diathesis, köbzhányó, cukorbetegség, gyomor, vese és húgyútiyag-bántalmaknál stb.

Mint üdítő és borviz páratlan.

Bővebb felvilágosítással szolgál a
Központi iroda: Budapest, V., Lipt-körút 29.

Főraktár:
SIMON GYÖRGY és KOVÁTS PÁL
uraknál Székesfehérvár.

KAPHATÓ: gyógytárak, drogeriák és fűszerüzletekben.

— **A postások passzív rezisztenciája.** A posta- és táviratbiztonság között országos elégedettség uralkodik, mert az 1909. állami költségvetés sem gondoskodik helyzetük javításáról, holott ezt már több ízben megígérték nekik. Fővárosi hírek szerint a postások most passzív rezisztenciára kszülnek. A passzív rezisztenciát dec. hó 12-én kezdik meg és január 4-ig fogják folytatni, ha a kormány a rájuk nézve sérelmes előirányatot meg nem változtatja. Azt hisszük, ez a hír, ha valami valóságot jelez is, a kormány előzetes gondolkodása, illetve a jogos igények kielégítése folytán nem fog beigazolódni.

— **Sertősvész.** Ercsiben és Dunapentelelén fellépett a sertősvész. Az alispán zárlatot rendelt el.

— **Gonosz fiu.** Antal János 14 éves szabadbattyáni legényke boros hangulatban tántorgott hazafelé az utcán. Anyja, Antal József, amint meglátta korholni kezdte fiát, aki erre kést rántott s anyját kétszer súlyosabban fejbe szurta. A legényt feljelentették a bíróságon.

VARRO ISKOLA. Intelligens leánykák részére felsőruha és fehérművet varrás kitanítására f. évi november 1-én Sütő-utca 16. sz. a. varró iskolát nyitok. Tándij havonta 10 korona. Megjegyzendő, hogy a tanulók kizárólag saját részükre varrnak ruhát, melynek kitűnő szabása biztosítottik. Egy szegényebb sorsu leányka ingyenes oktatásban részesül. **EINBECK IOA.**

— **Az ujbó hatása.** Ilyenkor, mikor teljes erővel forr a hegy leszűrt leve, állandó rovatot kell nyitnunk, amelyben elparentáljuk az ujbó áldozatait. Lovasberény nyitja meg a sort. Takács István 60 éves földműves kiment pénteken este a présházba, hogy megnézzze, esetleg megkóstolja a hegy bőtermését. Előbb az előcsarnokban levő ó-borból öntött be egy két pohárral. Az otthon levők várták késő estig. Nem jött. Gondolták, majd megjön reggel. Délig vártak végre elunták hozzátartozói a dolgot és kimentek a helyre. Ott találták Takácsot a pincé bejáratnál holtan. Megölte a kitűdülő széngáz. Az asztalon egy félig felt korszó ó-bor mutatta, hogy a gazda felét elfogyasztotta. Vasárnap temették.

Az ujbó áldozata. Rotterich Dénes és Kelemen István bicskei gazdák mint rendszeren, úgy szombat délután is kimentek a pincébe megnézni, hogy milyen már az ujbó. Rotterich azonban életével fizette maga vigyázatlanságát, illetve a vakmerőségét, a mérges gáz megölte. Kelemen nagy nehezen sikerült megmenteni a szomszédainak a biztos halálból, állig mulik el év Bicskén, hogy az ujbóknak egy-két ilyen áldozata ne volna de azért még sem oknak más kárán.

— **Vesztett eb.** Ercsi községben Schleyig István kis fiút megharapta egy kóbor veszett kutya. Az ebet kiirtották, a megmárt kis fiút pedig felszállították gyógykezelésre a budapesti Pasteur-intézetbe.

— **Leharapta az ujját.** Kelemen András és Végh Lajos bicskei újoncok vig mulatozást rendeztek örömlükben, hogy nemcsak ők is a királyi katonái lesznek. Véghnek annyira a fejébe szállt a katonai öntudat, hogy szertelen jökevényben eharapta Kelemennek a hüvelykujját. Legérdekesebb a dologban az, hogy nemcsak nem haragudtak meg egymásra, hanem még jobb barátok lettek.

— **Bűnügyi főtárgyalások** szefehérvári kir. törvényszéknél okt. hóban: Ifj. Ludmann Pál gond. ok. s. t. sértés vétsége, Németh Mihály és neje felmenőn. elköv. k. t. s. v., Kiss Istvánné s. t. s. b., Pallay Ferenc és István s. t. s. b., Katvan Ferenc lopás b., Töke József és négy társa l. b., öz. Sudár Istvánné orgazdaság b., Kovács Lajos és egy társa lopás b., Pallay Ferenc és István s. t. s. b., Dömötör Hernyó János s. t. s. b., Pilát János s. t. s. b., Sirobi József lopás v. Deák János és két társa lopás b., Zólyomi János és két társa l. b., Középf Ferenc és három társa magánlakásértés b., Greksa István és egy társa hatóság elleni erőszak b., Rajcsányi György magánlak megsértés b., Kohn Herman és egy társa s. t. s. b., Szomorócz Ferenc s. t. s. b., Oracsek Ferencné felmenőn elköv. s. t. s. b., **Handler Gyula** izgatás vétsége. Druhapofcsik József és három társa s. t. s. b., Prachár János s. t. s. b., Sipos Mihály és egy társa lopás b., Hindeczky János család b., Ifj. Boha János orgazdaság b., Böröczki József és neje orgazdaság b., Sente Pál lopás b., Oláh András lopás b., Rabits József l. b., Ifj. N. László István (15 éves) lopás v., Kovács Simon e. n. k. b. Hingyi János l. b., Rostási Szabó István l. b., Rostási Szabó István és egy társa orgazdaság b., Branizza Károly nyomt. utj. elköv. rágalmasz, Boromisza Jenő nyomt. utj. elköv.

rágalmazás, Sándor Antal nyomt. utj. elköv. rágalmasz, Dr. Várady Pál nyomt. utj. elköv. becsület-sértés, Mészöly János több rendb. köz. és magán okirat hámsítás

— **Csákvári csendélet.** Az ujbó működik. Vasárnap éjjel két, nagyobb szabású verekezés volt Csákvárott. Az egyik vendégelőben a legények összekaptak, Kiss Ignác béres csitította őket, közéjük ment, de vesztére, mert őt szurkálták meg. A tettes — mint mondják — valami Sötét István volt. — A másik eset reggel-felé történt. Bihari Sándor nevű cigány többi társával hazaindult. Utiközben összetalálkozott Pál Ferencel, akit sző nélkül arcul ütött. Pál erre azzal felelt, hogy egy kődarabbal megtapogatta a cigány fejét. Szegény More az ütésektől ájultan esett össze. A többi cigány megugrott, de Pál Ferenc legénytársai előbb elagyabugválták őket. Ráfáel Anna a karján hetekig visé ni fogja a harcban kapott sebet.

Piaci árak. Buza 23.20—23—40, rozs 18.20—18.40, árpa 14.20—14.80, zab 16.—16.20, tengeri 16 korona.

Husárak. Marhahus I. rendű 1.60 k., II. rendű 1.44 korona. Sertősszalonna füstölt 1.60 k., friss k. 1.63

A főtisztelendő papság figyelmébe!

Tisztelettel értesítjük a Fehéregyházmegyei Főtisztelendő papságot, hogy az összes egyházi és tanügyi nyomtatványok egyházmegyénkben előírt szöveggel ráktárunkon készen állanak és így azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy megrendelés esetén azokat postafordulival a legolcsóbb árak mellett szállíthatjuk.

Továbbá ajánljuk

Nyomdai intézetünket

mindennemű könyvnyomdai munkák művek, röpiratok, folyóiratok, zárszámadások, évi jelentések kimutatások, körlevelek, hirdetések, falragaszok, levélpapírok, borítékok, stb. elkészítésére izléses kivitelben, olcsó árak mellett.

Ki nyomtatványszükségletét nálunk szerzi be, nemcsak olcsón és gyorsan jut izléses nyomtatványokhoz, hanem ez által a keresztény eszméknek sajtó utján való terjesztését is elő segíti, miért is kérjük a főtisztelendő Papság kegyes pártfogását.

Székesfehérvár, 1908. szeptember hó.

Egyházmegyei könyvnyomda.

SCHMÖLTZ LÁSZLÓ
CIM, CIMER, SZOBAFESTŐ. és M ZOLÓ
SZÉKESFEHÉRVÁR, VÁSÁRTÉR 17. SZÁM.

Elvállal minden e szakmába vágó munkát a legnagyobb igényeknek megfelelőleg, szolid árak mellett.

Ugyanott egy jó házból való fiu tanulónak felvétetik.

Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában, Székesfehérvárott,